

DAG VAN HET VLAAMSE LIED (1953-1957), zangfeest, vijfmaal georganiseerd tussen 1953 en 1957 door katholieke organisaties uit onvrede met de Vlaams Nationale Zangfeesten en de werking van het Algemeen Nederlands Zangverbond (ANZ).

Aanvankelijk verleende het katholieke verenigingsleven zijn medewerking aan de naoorlogse uitbouw van het ANZ, maar geleidelijk groeiden er steeds meer politieke, ideologische en muzikale meningsverschillen: de doornummering van de zangfeesten waardoor de oorlogszangfeesten werden meegeteld en erkend; het niet ophangen van de Belgische vlag naast de Vlaamse Leeuw, de Zuid-Afrikaanse en de Nederlandse vlag; het zingen van het Zuid-Afrikaans volkslied; de militante toespraken met de steeds weerkerende eis om **amnestie**; het negeren van volksliederen ten voordele van strijdlieder. Verschillende vertegenwoordigers van de katholieke zuil namen daarom ontslag uit het ANZ en organiseerden een concurrerend zangfeest: de Dag van het Vlaamse Lied, die werd ondersteund door een machtig en breed comité (de katholieke jeugdverenigingen, Davidsfonds, Katholieke Arbeiders Vrouwengilden, Boerenbond, Katholieke Werkliedenbond, Nationaal Christelijk

Middenstandsverbond) en dito beschermcomité (met onder meer Ernest Claes, André Demedts, Flor Peeters). Algemeen secretaris was Marcel Vandewiele; muzikaal adviseur Ignace de Sutter, die vooral ageerde tegen het misbruiken van het lied voor ideologische doeleinden: "Verkeerd en eenzijdig is het (...) voortdurend en uitsluitend de klemtoon op het strijdend karakter van de liedbeweging en de liedpraktijk te leggen. En wel zodanig, dat van daaruit alle ijveren voor het breder en rustiger, 'gewoon volksliedzingen uit pure pret' principieel gewantrouwd wordt als een 'manoeuvre' en alle praktijk van ons oude volkslied als te kinderachtig en ouderwets wordt genegeerd en afgekeurd." Het was ook De Sutter die Jef van Hoof – het vroegere boegbeeld van het Vlaams Nationaal Zangfeest en ANZ – kon overhalen om op 12 juli 1953 de eerste Dag op de Brusselse markt te dirigeren. De tweede Dag vond op 13 juli 1954 ook in Brussel plaats, met de medewerking van twee prominente ANZ-figuren: Gaston Feremans dirigeerde en Clem de Ridder schreef de teksten, waarin hij weliswaar opriep tot eenheid. De derde Dag op 5 juni 1955, opnieuw in Brussel, was geen groot succes en dat deed de vraag van enkele jeugdorganisaties naar onderhandelingen met het ANZ oplaaien. Om de misnoegde verenigingen te sussen schoof het programma van de vierde Dag (1 juli 1956 in Roeselare) met meer strijdliederen en minder volksliederen op in de richting van de ANZ-zangfeesten. Staf Nees, Jan van Bouwel en Feremans dirigeerden; De Ridder schreef opnieuw de teksten en Mark Liebrecht (pseudoniem van Marcel Oger) stond in voor de regie. De afscheuring had niet alleen nadelige gevolgen voor de opkomst op de ANZ-zangfeesten (en dus voor de inkomsten), maar was ook nadelig voor het ANZ als koorfederatie. Koren die aanleunden bij katholieke organisaties trokken zich uit het ANZ terug, zodat er in 1956 nog slechts 30 koren overbleven. Een poging van het comité van de Dag van het Vlaamse Lied om zelf een volwaardige zang- en koorbeweging uit te bouwen mislukte echter. Ondanks alles weerstond het ANZ met zijn grotere traditie de concurrentie en durfde het op 14 juli 1957 de rechtstreekse concurrentie met de Dag aan: in Gent kreeg de Dag 8000 mensen op de been, terwijl het ANZ in Antwerpen meer dan het dubbele aantal mensen verzamelde. Op aandringen van onder meer Maurits Coppieters, Wilfried Martens en de Jeugdraad voor Vlaamse Actie werden onderhandelingen aangevat, die resulteerden in een feitelijke overwinning van het ANZ: de Dag zou niet langer georganiseerd worden, vertegenwoordigers van het Jeugdverbond voor Katholieke Actie werden opnieuw in het bestuur opgenomen zodat de achterban opnieuw verruimd werd en verschillende eisen van de katholieke organisaties werden verworpen (onder meer het unaniem goedkeuren van de toe-

De Dag van het Vlaamse Lied werd georganiseerd door katholieke verenigingen uit onvrede met het ANZ. De Dag verloor evenwel de concurrentie met het Vlaams Nationaal Zangfeest van het ANZ. (AMVC)

spraak van de voorzitter en het hangen van de Belgische vlag). De vernieuwde eenheid luidde een bloeiperiode van het ANZ in.

LITERATUUR: 'Ignace de Sutter contra A.N.Z.', in *Harop* (maart-april 1957), p. 3-5; - H. Croonenborghs, 'Het ANZ en de Dag van het Vlaamse Lied', in *WT*, jg. 41, nr. 1 (1982), p. 38-51; - L. Schokkaert, 'De katholieke jeugdbewegingen en de Vlaams-nationale zangbeweging. 1945-1960', in *WT*, jg. 45, nr. 2 (1986), p. 93-117; - H. Willaert en J. Dewilde, "Het lied in ziel en mond". 150 jaar muziekleven en Vlaamse Beweging, 1987.

JAN DEWILDE